

Fiche 4: Mededeling: de EU en Irak

Titel:

Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - De Europese Unie en Irak - Een raamwerk voor engagement

Datum Raadsdocument: 10 juni 2004

Nr Raadsdocument: 10423/04

Nr. Commissiedocument: COM (2004)417 definitief

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep MO-Golf / Coreper/ RAZEB/

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Mededeling van de Commissie is opgesteld op verzoek van de Europese Raad van 16-17 oktober 2003 om richting te geven aan de verdere relatie tussen de EU en Irak. Eerst wordt ingegaan op de eerdere en huidige betrokkenheid van de EU bij Irak. De EU als geheel draagt thans bij met humanitaire en reconstructiehulp. Na de eerdere 100 miljoen Euro voor humanitaire hulp zegde de EU in Madrid voor 2004 nog eens 200 miljoen Euro toe. Bovendien heeft de EU na de aanvaarding van VN-resolutie 1483 de sancties tegen Irak opgeheven.

Het is in het belang van de EU om bij te dragen aan een stabiel, veilig en welvarend Irak gebaseerd op respect voor mensenrechten en democratische beginselen, goed bestuur en de rechtsstaat. Daarnaast is het in het belang van de EU dat Irak zich ontwikkelt in de richting van een duurzame en gediversifieerde markteconomie en goede relaties opbouwt met zowel de buurlanden als de internationale gemeenschap.

In de Mededeling worden drie fases onderscheiden, waarin de EU het wederopbouwproces in Irak kan ondersteunen. De eerste fase bestaat uit activiteiten die de EU onmiddellijk kan starten: ondersteunen van de verkiezingen opstarten van een informele politieke dialoog; bijdragen aan capaciteitsopbouw van het justitieel en veiligheidsapparaat, ontwikkelen van een gecoördineerde zienswijze op schuldenverlichting en economische ontwikkeling, inclusief handelsvoordelen; bevorderen van goede relaties tussen Irak en de buurlanden; voortzetten van humanitaire en wederopbouwassistentie; openen van een EU-vertegenwoordiging, afhankelijk van de veiligheidssituatie.

In de tweede fase, de zgn. post-verkiezingsfase, kan de EU: (financieel) bijdragen aan de wederopbouw en het herstel van Irak; een formele politieke dialoog opstarten; en gemeenschappelijke werkgroepen opzetten.

In de derde fase, waarin wordt gekeken naar de EU-relaties met Irak op de middellange termijn, kunnen onderhandelingen over een handels- en samenwerkingsovereenkomst worden gestart; assistentie worden verleend voor economische diversificatie en armoedebestrijding; toenadering van Irak tot een regionaal kader worden gestimuleerd; de rechtsstaat, democratisering en mensenrechten actief worden ondersteund; een verschuiving plaatsvinden van schenkingen naar leningen (door de Europese Investeringsbank); en, afhankelijk van de veiligheidssituatie, een delegatie van de Commissie worden geopend in Bagdad.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., betreft een mededeling

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: n.v.t.

Consequenties voor de EU-begroting:

De Commissie stelt voor om €200 miljoen uit te trekken voor wederopbouw in 2005 en schat in dat voor 2006 eenzelfde bedrag nodig zou kunnen zijn. Voor 2005 zal daarbij €190 miljoen ten laste komen van budgetlijn 190807 – ‘Aid for the rehabilitation and reconstruction of Iraq’ en €10 miljoen ten laste van budgetlijn 190403 – ‘Development and consolidation of democracy and the rule of law’. Voor 2006 is een dergelijke onderverdeling nog niet gemaakt. Besluitvorming over de voorstelde financiële middelen zal met inachtneming van de besluitvormingsprocedures voor de begrotingen van 2005 en 2006 plaatsvinden.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Het is in het belang van Nederland om bij te dragen aan een stabiel, veilig en welvarend Irak gebaseerd op respect voor mensenrechten en democratische beginselen, goed bestuur en de rechtsstaat. Nederland draagt hier reeds aan bij met de uitzending van ongeveer 1400 militairen ten behoeve van de multinationale troepenmacht in Irak. Daarnaast is het in het belang van de EU dat Irak zich ontwikkelt in de richting van een duurzame en gediversifieerde markteconomie en goede relaties opbouwt met zowel de buurlanden als de internationale gemeenschap. Irak heeft grote olievoorraden en zou zich in dat opzicht kunnen ontwikkelen tot een belangrijk olieleverancier.

Ten aanzien van de schuldenherstructurering van Irak hoeft geen EU-standpunt in te worden genomen. Dit is een aangelegenheid van de nationale lidstaten en wordt in de Club van Parijs geregeld.